

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

Sz. László, jun. 9. Barátom Feri! Itt a' havasok alatt a' dolgok naponta komolyabb színben mutatkoznak, a' menyinyiben majd mindennap a' M. Létától Sz. Lászlón keresztül Gyaluig nyuló vonalon most itt, majd amott lármadob riasztja föl a' rabló oláhok rohanásai miatt, a' bár menyinyire is nyugalomban élni ohajtó lakosságot. A' dühösségig fanatisált oláh nép naponként tesz megtámadó rohanásokat; nevezetesen ma Létát három helyen igyekeztek megtámadni, de kevés lödőzés után visszavonultak. Ezek az oláhok, mondom, szemtelenül kezdik magukat viselni, nem tudjuk bátorság, éhség vagy kétségbeesés indokai szemtelenségöknek; én az utolsót hiszem. Ezelőtt egy pár nappal Sz. Lászlónál a' mi előőrseiukén kívántak próbát tenni; hasonlóan most közelebről Gyalut több versen történt megtámadások között három helyt rohanták meg, hol is Szépszőgi őrnagy egy pár kartácsos köszöntvén őket, odább állottak, 's Hidegszamos havasi faluba vonták magukat, honnan a' miéinkre több orlóvéseket tettek, minek a' falu elégetése lön következménye. A' magokat, úgy szólván, megadott oláh falvakból özönnel mennek gabonát vásárolni, igen természetes, saját szükségük palástja alatt. De ki hiszi, hogy azon sok közül ne juttasson az oláh táborba is, hol neki vagy rokona, vagy testvére, vagy éppen gyermeke hiven szolgálja Jánkot. Csak ma Sz. Lászlón 20—30 oláh szekér akart keresztül menni, hozván mindenik két-két véka gabonát. Az itt evő erélyes katonai parancsnokság letartóztatta, csak is anynyit engedvén ezuttal elvinni, menyinyi egy hétig egy magát az áladalomnak megadott éhes oláh családnak elégséges. Én részemről ajánlanám Kolozsvártt 's egyébütt is az illetőknek a' bármily nagy passussal beállott gabona vásárló havasi oláhokra való szoross figyelmet 'stb. De ismét visszatérek a' harczmezőre. A' gyalui csatázáskor csaknem 300 lépésnyire lévén az oláhok a' miéinktől, tisztán lehet hallani magyarul ily szemtelen fenyegető kiabálásaikat: „Kerítsétek bé a' magyar kutyákat, hiá-

ban böjtöltetek, csak három napig van éltetők*); jertek itt van Jank fogjátok el 'stb.“ 'S ezen vitéz oláhok (?) a' havason az utakat többnyire mindenütt nagy levágott fákkal elbarricadották, a' Szamosra készített hidat több ízben szétrombolták. Ezeket öszszevetve nagyon szükséges lenne a' M. Létától Gyaluig eső vonalon való erőnek minélhamarábbi szaporítása**), nem azért, mintha azt a' havasra e' vonalon föl kellene vinni, mert az nem lenne egyéb káros időtöltésnél; miután ott az iszonyu sűrűségben, kősziklák között, a' hány anynyifelé buvik, 's onnan tetszése szerint lödözhet a' nélkül, hogy a' katona csak ki is számíthatná, hogy honnó jó a' lövés; hanem azért, mert az itteni magyar falvak a' bennök levő kevés katonai fedezetet csak egy perczre sem nélkülözhetik, míg ugyanis egy helyt felmegyen az erő, az alatt az oláh az általa már tudva levő álaton törle 's hamuvá teheti, mi a' mint több szerencsétlen példákbló megtetszik, már szokásává vált. Az ó-fenesi, lónai, m. létai határról most közelebről számos marhákat rabeltak el, bizván az erdő sűrűségében. Innen Sz. Lászlóról is egy ember erdő kerülni menvén, többé vissza nem jött, bizonyosan a' fennirt lábas jószágok sorsára jutván. Most ennyit, majd többet. Isten veled Feri pajtás! Én csatázom, 's téged ha él még tudósít***) barátod

Nagy Dani,
73-ik z. a. főhadnagy.

*) Hála istennek, már tuléltük a' három napot.
Szerk.

**) Hadd el Dani! Eligazítja azt legjobban az, a' kit illet. De hogy is mondhatz olyat, hogy a' hol te meg Uray pajtás vagytok, szaporítani kellene a' helyőrséget? Talán csak nem félsz Dänchen? Csalljátok ki valahogy azt a' vitéz „ármádiát“ a' szászfenesi térségre, hogy csak hat kartácsot és tizenkét würtemberget bocssáunk reájok; tudom, nem lesz szükség az erőt szaporítani.
Szerk.

**) Köszönöm barátom. De mindenek fölött arra kérek: örködjetekek! 'S te ne nyugodj, míg a' havasi királyt üstökön csipve bé nem hozod Kolozsvárra.
Szerk.

Szamosujvár, május 20.

Van egy gyönyörű öszfűrtös öreg tanácsosunk is ki a híres koczkás gyűszűs, kártyás, csukáló cigánynak kenyeres pajtása volt! — Uram! bocsásd meg a' a' zugolodást, hogy őt oly sokáig eltüréd hivatalban! — Ő tanácsossága egyszer helyettes bíró volt, — mellözve azt, hogy ekkor igazságot mindég az utszán lakja előtt tett, talán a' nyilvánosságért? nem! gyenge szemei ezt most sem türik, hem azért, hogy a' szomszédoktól vagy ha más nem volt a' város szolgától kaphasson tanácsot! Neki állott 's a' megesett cselédekét öszszeiratá 's miként erejüktől telt megbünteté, 5 — 's 10 pftig 's a' mintegy 100 pftig gyűlt öszszeget elosztá hozzá hasonló tanácsos társaival.

Hiában! ők vallásos emberek, kik inkább eltürik a' pénzt a' zsebben mint másoknak incompetens nagy hasát!

Ugyan ezen ősz ur, ki egykor nagyot tartott arra, hogy alakra a' gubernatorhoz hasonlították, egy személyes panasz kinyomozását ily módon rendelte meg tulajdon kezeivel: „a' benn irt dalgat rendeltetnek a' kit szolgabírókat hogy investigatia végett.“

Egy másik megbukott kereskedőből lett tanácsos Cz. B. kit a' természet tekintélye növelésére és alattvalói rettentésére szarvakkal áldott meg, de tekintélyes orvosaink vele csudát tettek 's szarvaitól, habár nem hosszu időre megmentették, midőn hasonló helyettes bíróságra jutott, egy pár lopott lónak, melyet egy idegen tolvaj maga hozott 's kívánt elárvereztetni Szamosujvárt, jöllehet nem ismerte az embert, elárvereztetésére nemcsak bírói engedélyt 's dobot adott, de sőt, hogy a' háromszoros díj másnak ne jusson, ő maga árverelte el. Később a' tulajdonos megkerült, a' lopott jószág a' bírói közbejövettel vásárlóvá vált polgár kezéről elvétetett 's árért ma is kárban van a' szegény polgár.

Ugyan ez, egy család által kezére deponált jóféle gyöngyöket alattomos uton eladta 's számba se veszi a' károsokat.

Egy harmadik tanácsos G. D. ki nagyot tart arra hogy tanácsos, de méltán is, mert miatta évekig tartott vizsgálódás keletkezett, több értetlen 's idéetlen előadói vélemények között egyszer egy ügyefogyottnak kórházba kérédzésére ezen véleményt írta: „az első ágát helybe hagyja Papolyo Bogdan nem lévén arra chalcalva hogy őt bevehessék a' kórházba.“

Volt még oly hallatlan eset is: hogy egy bizonyos tolvaj kezén 12 duczat többnemű keszkenők találtatván, ezeket a' kereskedők egy gondnokra bízták. A' prédára leső némely tanácsosok éh saskint ezt megszaglá, 's a' gondnoktól a' keszkenőket felkérték, 's mivel ez azokat, azért mert neki a' kereskedő társaság adta át, nem a-

kará kiadni, engedetlenségéért 12 pftig büntetett, 's a' lopott keszkenőket erőhatalommal felhozatva, a' szentnek hitt igazság tevő asztal mellett tulajdon magas kezeikkel egymás közt czivakodás nélkül elosztották.

Főszónok Simai Jánosról, ki nagy macher, meg kell jegyeznem, hogy mint ő ményesi hasznóbérlőtől az oláhok néhány marhát 's hordó bort raboltak el, ő pedig a' dolgok jobbra fordultával neki állott 's ijesztgetések között, minden tisztí közbejövétel nélkül 30 ezer ftban egyezett meg 's illetőleg rántotta meg az oláhokat, holott gabonája, mi nagyobb részét tette vagyonának, miad megmaradt. A' kormányuk ilyesmit figyelemre venni szükség.

Számtalan ily 's még borzasztóbb példákat tudnék felhozni, melyekkel a' polgárságot, mely véres verejtékével táplálá e' vérszopó kigyókat, polgári és majorsági pénztárában mai napig a' legcsekélyebb számítás szerént 20 ezer pftig, megkárosították; de eljőend az idő a' midőn a' polgárság számadást kérend 's az elorzott öszszeget visszafizetteti velők, mit most jól tudna felhasználni ujonczai felöltöltetésére, katonai laktanyája csináltatására 'sat. De azt hiszem enyi is elég arra, hogy Istent naponkiat kérjük, miszerint a' tőlük szabadulhatás óráját hozza el, ugy is valamint ezeket, ugy a' többieket is, a' választási joggal bíró polgárság nagy részint jól tudja 's bátran felszólithatom arra, hogy miután egyenként mindenik lelkében egyszer is másszor is oly sokszor emelkedett fohász tiszt uraimék igája ellen, használja fel okosan a' percet, mi e' fohász enyhítésül kínálkozik 's ne engedjék magokat elcsábíttatni, a' családi 's egyéb aljas érdekek maszlagával ámitók által 's félre téve azon máris használatba vett szédítő gondolatot: „hogyhiszen régi szolgák 's öreg emberek, hadd bírják még hivatalaikat egy pár évig a' mig élnek“ bucsuzzanak el tőlük éppen azért mert öregek 's tenni nem tudók 's ruházzák fel hivatallal azokat, kik képességek 's tenni akarások 's tudások által azt kiérdemelhetik.

Mert gondolják meg azt polgártársak, kik eddig birka türelemmel szenvedtek mindent, csak csendesség legyen köztük, bár naponta érezték 's ma is érzik a' hanyag előljároság súlyát 's e' miatt némelyekre nehezedő aránytalan terhek nyomását, hogy eddig ha panaszoltak ellenök tehetők, mert a' tiszték magokat választák; de ha most a' polgárság hagyja meg őket, a' panasz csak önmagukat 's gyávaságukat fogja sújtani.

Alig hiszem, hogy e' gyönyörű mákvirágok, mivel szemtelenek, mert nincs aljasság, melyből leczkét ne adhatnának, czáfolatba ne ereszkedjenek. Ha ezt teszik, tudhatja ön tisztelt szerkesztő ur előre, hogy a' czáfolat csak személyeskedés lesz 's nem a' felhozottak meghazudolása. Azon-

ban fentartom jogomat viszont feleletre 's az alkalommal azon pecsovicsoknak az egy éves politikai mozgalmak körüli eljárását 's gondolkozását is felfogom leplezni, megsugva, hogy főbíró a' nemzetőrséget az alkotmányra nem akarta fölesketni, 's e' miatt egy derék polgárfíval — ki most honvéd — az osztrák elcsapott ház érdekében mily szóvitába keveredett, és hogy nemzetőri zászlónk még most sincs felszentelve mert Novák Márton a' nemzetőri főparancsnok, ugyan akkor szólok majd camarillánkról is mert ilyen nálunk is van, valamint Vindischgrätz és Puchner pártolójáról is. Addig is Isten önnel.

Verzár,
nemzetőr százados.

Tövis, junius 8-dikán. A' Honvéd junius 6-diki számában a' közelebbi Tövisi csatáról szóló tudósítás, ellenem egy igen terhes vádat tartalmaz t. i. hogy hirtelen nem tudtam volna 18 embernél többet öszszegyűjteni. Azért felszólítom az író, nyilatkoztassa ki, mimódon láthatta azt a' mit rólam írt, midőn minden, ki az akkori eseményeknek szemtanúja volt tudhatja, hogy egész katonaságom egy órával a' csata előtt, rendbe volt állítva. *)

Juhász József,
a' gy. fehérvári ostrom tábor
3-dik dandárparancsnoka.

Arad, junius 8. 1849.

Hazafiai édes örömmel értesíthetem e' lap kedves olvasóit a' körülményről, miszerint városunk oly régóta súlyos helyzete, a' honéval egy arányban naponként enyhülni kezd. Várbeli elszánt elleneink, kik már két hó óta érzik a' különben is egészségtelen légű várbörtönök anyagi 's szellemi kéjeit, két hó folyamatos és kétség kívül keserves várakozás után sem nyerhetnek a' börtönök anyagi zárait feltörendő segítséget, más részről a' kormány által legközelebb ajánlott loyális feltételekre gondolkodóba esvén, 14 napi fegyverszünetet kötöttek, — mint tudjuk — oly kijelentéssel, hogyha kiküldött biztosaik, mint szemtanuk hiteles tudósítást hoznának Budavár visszafoglalásáról 's Temesvár cerniroztatásáról, az ajánlott 's valóban lehető legemberlethebb feltételek mel-

*) Nekem kell felelnem, mert a' cikk itt íratott Kolozsvárt, egy utazó elbeszélése után. Vád, legalább szándékos vád bizonyosan nincs benne; sőt ellenkezőleg én úgy fogtam fel a' tudósítás értelmét, miszerint épen méltányolva van a' t. őrnagy ur és dandárjának azon alkalommal is kitüntetett vitézsége. Legfeljebb adatai közlésében tévedhetett az elbeszélő, ki 18 vagy 30 embernek előnyomulását kiszámított harci fogás helyett egyébrek gondolt. Tévedés pedig főleg csaták leírásában, hol nem egyszer tévednek magok a' vezérek is elnézést igényel.

Szerk.

lett azonnal föladják az oly sokáig 's oly ritka elszántsággal védelmezett várat. Menynyire enyhíti e' kedvező körülmény polgártársaink hosszú és oly sok oldalú szenvedéseit, megérthetni az uton utfélen hallható nyilatkozatokból, melyek szerint a' legtöbb kárt szenvedett polgár is, bár fájó kebelrel, kész a' vitézsége mellett sokszor malitiosus ellenségnek megbocsátni, csak valahára élet 's vagyonbátorsága 's nyugalma legyen. Elevenebb tanujeit alig láthatni a' hazafiai öröme, mint városunkban. Esténként rendesen törökzene mellett doboltatják a' takarodó 's a' dobosokat 's zenészeket szokatlan tömege vezérli a' szökdecselő 's éljen a' magyar! éljen a' szabadság! közohajtásokat sikoltozó gyermekeknek 's hasonló tömege követi a' már bátorságosan sétáló népnek.

Hogy az aradi nép nemcsak született, de tettelegesen meg is ért a' szabadságra, eddigi viselete után elvitázhatlanul bevégzett tény. De fájdalom, hiányzanak e' népoél hazafiai érzelmű, eszélyes 's a' jelen idők színvonalára szívvvel és észszel fölemelkedni bíró tisztviselők. A' jelenlegi városi tisztikar nagyon is fanyar eredménye a' múlt évi Török-féle restaurationalis malitiának. Érezte ezt 's érzi a' polgárság igen-igen keservesen. E' malitia úgy látszik szinte tovább fog harapozni, ha a' népjózan értelme szárnyát nem szegi. A' tegnapielőtti városi közgyűlésen Hajka Döme eddigi helyettes polgármester, miután a' jámbor maga sem tudja megfogni, mi érdeméért, országos törvényszéki ünnökké neveztetett ki, előbbi hivataláról leköszönvén, meglehetősen keserű vita után a' rendes polgármester fölhipvatni határozottatott, hogy mivel a' h. polgármesteri hivatalra korszerint következő tanácsnokban a' közönség legkisebb bizalmat sem helyez, nyilatkozzék az élelmezési biztosságban működő rendes polgármester, megengedik-e' körülményei Aradváros közügyeiben, — mit eddig úgy sem tett — olykor-olykor résztvehetni? a' mi más szóval annyit tesz, akar-e' polgármester lenni?... A' felhívott egyéniség mézes-mázos szavakkal válaszolt 's vála-za folytán a' polgármesteri hivatal ideiglenesen, az az bizonytalan időig, a' városbíró nyakába akasztatni határozottatott. Már most képzeljünk egy határ nyomorúságot, mely az ily fonák intézkedés szerint a' közönség vállaira nehezedik. Malitiák! malitiák!.....

Tegnapelőtt foglalta el székét Tomcsányi, az aradmegyei új főispán. Szeretjük hinni, hogy a' kormánybiztosi lelkiismeretes erélyesség következtében lehető legvastagabban meggyökerezett tisztviselői hanyagságok 's visszaélések, a' kormánybiztosi jellemzetes teljhatalom kártékony szükségével együtt valahára megszűnendének 's Aradmegye kibontakozik azon nyomoru állapotból, melyet sajtó utján fölemlíteni csupa hazafiai szá-
nalomból nem akartunk.

Az Aradmegyével szomszéd Zarándból tegnap vett biteles értesítés szerint Inczédi alezredes elfoglalta Halmágyot; a' móczok, kik Halmágyon, Körösbányán 's Brádon minden magyar házat porrá égettek, futnak ismét a' hegyekre. Zarándmgye most már teljesen elpusztítását, 's a' móczoláh lázadás megerősödését köszönje a' kormány az auri facra fame s-féle nyavalyában sinlödött zarándi védsereg előbbi vezéreinek, kiket egy szárnysereg elvesztéséért 's egy 25 □ mérföldnyi megye kipusztításáért — mint halljuk — alig ha simpliciter föl nem fognak menteni.

Temesvár gróf Vécsey tábornok hadteste által folyvást cernirozva van. Épen, midőn e' sorokat írjuk, vesszük a' kellemetlen tudósítást, mely szerint a' tábori fa sátorok gondatlanság miatt felgyuladván, valamenynyen porrá égtek tegnapelőtt 's a' sátorok honvédtiszt tulajdonosai, a' csibukos kényelmen kívül több ezer forintnyi kárt szenvedtek. A' temesi vár egyébiránt az aradiéhoz hasonló állapotban van, azon különbséggel, hogy ha f. hó 15-ig a' feltételek értelmében nem capitulál, a' temesvári vadászerdőben több százanként puzáló bombák 's a' csatasomjas sereg vitézsége által Bem altábornagy megígérte a' 7000 főnyi várórség erején 's makacságán két óra alatt diadalmaskodni. Bem rendszeren megszokta szavát tartani. Többet nem mondunk. Rend. lev.

Igazítás. A' nagyalmásiak honvéd kórház szükségeire adtak volt 20 p.frtot és 75 dar. változót. Ez a' Honvédben, hibáson 10 pfnak és 70 pár változónak iratott. Mi ezennel kijavítatik.

Előfizetési föltételek.

A' „Honvéd“ ezután is, vasárnapot kivéve, naponként fog megjelenni, eddigi alakjában.

Félévi díja: postán hetenkint négy-szer küldve „ „ „ „ 6 f. 48kr.
 „ „ „ „ Kétszer 6 f. 24 —
 „ „ helyben boritéktalanul 5 f. 45 —
 p. p.

Havonkénti előfizetést postán nem, csak helyben fogadunk el. egy ftjával pengőb.

Előfizetni lehet Kolozsvárt a' „Honvéd“ kiadó hivatalában b. Farkasutczá 52 szám és a' szerkeztő szállásán b. Királyutczá 21. szám alatt. M. Vásárhelytt Moos István ügyvéd, Szebenben Péchy János ügyvéd uraknál. És a' magyar álladalom minden postahivatalainál.

1) Az álladalom részéről közhírré tétetik, hogy a' jövő hétfőn jun. 18-án 236 darab fejős és részint meddő juhok, 16 darab berbécek és 12 szopó bárányok, nem különben egy sárga paripa ló közárverés útján a' város fogadóházában a' kaszárnyával szemben el fognak adni. Kolozsvártt, jun. 12. 1849. (3)

1) Kolozsról elveszett két paripa ló, egyik fél szemével vak, egyik sötétebb, a' másik világosabb pej — mindkettő hét éves, közép rendű hámos. A' ki felfogta vagy hol létökről valamit tudna, jelentse a' kolozsvárosi előljárásságnál. (3)

1) A' külső magyar utczai napsoron van egy 1600 □ öl területű kert el-, vagy idei vetemény és gyümölcs termése bérbe adó. A' venni kívánó jelentse magát a' Honvéd szerkesztőségénél. (2)

(1) Egy sodrott selyemre fűzött, nagy féle metszett kláris gyöngysor — nyakra 3 — karra 6 sorban bőven alkalmazható — sima munkájú, domboru alaku arany foglalóval — f. hó 9-én a' nádas felé vezető uton elveszven, a' becsületes megtaláló felhivatik a' városi kapitányi hivatalhoz jelenteni magát: hol illető jutalomról biztosittatik a' tulajdonos részéről. (3)

(1) A' ki tegnap a' sétatéren egy tárczát 124 pfrt. elvesztett — jelentse magát nálam — 's minekutánna tárczája milyensége 's említett pénz összegének mi pénz nemekbeni léte leírása által be bizonyítja hogy tulajdonossa — kézben szolgáltatandom b: monostor utczában a' redout hátulso felében. Kolozsvártt 1849. jun. 11.

Gothárd Zsigmond, (3)

(1) Mult évi november hó elein Marosszékből a' süketfalvi határról elfutott 3. pej, jobb farkon A. (felette öt pont) bélyegű, igen derék nagy kancza, — egyik csillagos, egyiknek jobb farán látható forradás; és egy ezen a' tavaszon 3. éves sárga kancza csikó, homlokán csillag, órán lámpás, szárcsa lábú öszve forrasztott E. J. bélyegű. Meg jegyzendő, hogy tavaly tavasszal a' 3. kanczának serénye egészszen, a' farkuk pedig térdig le volt vágva. A' ki a' fennirt kanczákat, 's csikót a' káros tulajdonosnak — M. Vásárhelyre özvegy Eperjesi Györgynéhez — kézbesíti; vagy hol létökről biztos tudósítást téssen darabjától 20. pengő forint jutalmat kapand. (3)

(1) ROTH LAJOS ISTVÁN muznai evangelico lutheranus lelkész ellen a' kolozsvári rögtön ítélő hadi és polgári vegyes bíróság által folyó 1849 évi majus 11-dikén hozott ítélete. Ára 6 kr. vált. BURIAN PÁL könyvárusnál kapható. (1)

(1) A' tordai határon az ugynevezett Hoszszo-Völgyben több kalangya felette jó széna jutányos áron el-adó. Értekezhetni Kolozsvártt b. középutczában 497. szám alatti háznál a' tulajdonossal. (3)

(3) Kolozsvártt Tauffer János és fia elegy kereskedésben egy segédi hely ürességbe van. Ugy szintén egy jó erkölcsű ifiu tanítványnak befogadtatik. (3)